

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petih vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inserati petih vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni javek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/I. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESSENICE, Ob kolodvoru 101.

Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Zunanji minister g. Jevtić o politiki Jugoslavije na Balkanu Na balkanskem paktu sloneča politika Jugoslavije stremi za dobrimi odnosi z vsemi sosedi

Atene, 4. maja. r. Tukajšnji list »Proja« objavlja daljšo izjavo, ki jo je podal njegovemu tiskografskemu dopisniku jugoslovanski zunanji minister g. Bogoljub Jevtić o vprašanjih, ki zanimajo balkanske države.

G. Jevtić je najprej izrazil svoje zadovoljstvo nad tem, da je Grčija sodelovala na zagrebškem vsebosnijskem kongresu, ki je pri tej priliki posetil Jugoslavijo grški minister za narodno gospodarstvo g. Pesmazoglu.

Med našima dvema državama, pravi dalje g. Jevtić, je mnogo skupnih interesov. Ne na eni, ne na drugi strani pa tudi ne manjka volje, da se obstoječe vezi med Grčijo in Jugoslavijo še bolj poglobijo. To bomo dosegli postopoma. Treba pa je tudi vpoštevati, da se razne panoge narodnega gospodarstva teh dveh držav medsebojno izpolnjujejo. Ta je razlog več za čim tesnejše gospodarsko sodelovanje.

Prehajajoč na balkanski pakt opozarja g. Jevtić na evolucijo politike sporazuma štirih balkanskih držav, ki so podpisale balkanski pakt. Ta pakt, je dejal g. Jevtić, predstavlja zunanjo politiko držav, ki so ga podpisale. Tega pakta ni mogoče vezati na notranjo situacijo vsake posamezne države, niti na stališče posameznih političnih strank. S tega stališča ne more nobena kritika in nobena polemika zmanjšati njegovega pomena in njegove varnosti. Balkanski pakt je pakt miru, ki ima edini cilj, da zajamči balkanski status quo. Podpisali smo ga zavedajoč se njegovih posledic in njegovega velikega pomena. Trdno pa tudi verujemo, da je ta pakt le še bolj okrepil prijateljske vezi, ki so že obstajale med balkanskimi državami. Ta pakt ne zasleduje nikake avturistične politike. Tudi ne ustvarja neenakih obveznosti. Nasprotno, ta pakt je priroden plod naše svobodne volje, rezultat evolucije tesnih odnosov med državami podpisnicami. Da Bolgarija ni pristopila k temu paktu, ni krivda na onih, ki smo ga podpisali. Mi vsi želimo, da bi bil ta pakt izpolnjen tudi še s sodelovanjem Bolgarije. Tudi je napačno naziranje, da bi posamezne države vodile napram Bolgariji politiko, ki bi bila v nasprotju z obveznostmi, ki smo jih ugotovili v medsebojnih odnosih.

Vse balkanske države žele biti v prijateljskih odnosih z Bolgarijo. Prav posebno pa si želi to Jugoslavija, kar pa nikakor ne pomeni, da pojmujejo in želimo to prijateljstvo tako, da bi bilo na škodo naših sosedov. Naša politika v tem pogledu ni nasprotna s cilji pakta, niti ne predstavlja opuščanje odnosov z ostalimi balkanskimi državami, s katerimi smo preko balkanskega pakta ustvarili skupno fronto. Jugoslavija bo, zvesta svojim tradicijam in prevzetim obveznostim, vedno prijateljsko razpoložena tako napram Grčiji, kakor napram vsem ostalim balkanskim narodom. Jugoslavija ne bo nikdar pristala na to, da bi vodila tako zunanjo politiko, ki bi povzročala težkoče njenim sosedom. V kolikor se pakt nanaša na posledice, ki bi jih v Grčiji mogla imeti polemika opozicije proti paktu, je to notranja zadeva Grčije, v katero se ne sme nihče vmešavati. Ne bom oporekal, da ta polemika ni v gotovi meri slabo vplivala, ne verujem pa, da bi mogla imeti kak pomembnejši vpliv na sam balkanski pakt. Upam, da se bom kmalu sestal z grškim zunanjim ministrom g. Maksimosom in trdno sem prepričan, da bo balkanski pakt skoraj postal last vseh balkanskih narodov na balkanskem polotoku.

Pred posetom v Sofiji

Sofija, 4. maja. r. Posetu jugoslovenskega zunanjega ministra g. Bogoljuba Jevtića pripisujejo v tukajšnjih političnih krogih izredno politično važnost. Organ narodnih liberalcev »Nezavisnost« posveča temu posetu uvodni članek, v katerem podčrtava, da je to po svetovni vojni prvič, da jugoslovanski zunanji minister oglejemo poseti bolgarsko prestolnico. Odnosi med Jugoslavijo in Bolgarijo stotaj v atmosfero dolžne sosednje kohezije in zahtev protokolov. Dve

sosednji državi v mirnem času ne moreta živeti v neprekinjeni nepomirljivosti, niti brez vzajemnosti in dobre volje za ureditev vseh spornih vprašanj. Zato se nadejamo, da poset g. Jevtića ni samo čin kurtoazije. Ta poset nam je dobrodošel in naj služi reševanju spornih vprašanj. Ne gre za vprašanja, ki bi mogla imeti velik mednarodni pomen. Treba pa je rešiti razna drobna vprašanja, ki v svoji celoti tvorijo osnovo dobrih medsebojnih odnosov.

Francoski komentarji

Pariz, 4. maja. r. V francoskih političnih krogih vlada veliko zanimanje za poset jugoslovenskega zunanjega ministra v Sofiji. Francoski listi objavljajo o tem obširna poročila in ko-

mentarje. Današnji »Temps« objavlja dolgo poročilo svojega sofijskega dopisnika, v katerem navaja poleg programa bivanja g. Jevtića v Sofiji tudi izvečke iz bolgarskih listov in podčrtava važnost tega poseta za učvrstitev politike miru na Balkanu.

Sestanek zunanjih ministrov v Ženevi

Atene, 4. maja. r. Kakor poročajo listi, bo zunanji minister g. Maksimos v kratkem odpotoval v Ženevo, kjer se bo sestal z jugoslovenskim zunanjim ministrom g. Jevtićem in rumunskim zunanjim ministrom g. Titulescom. Pri tej priliki bodo podrobno razpravljali o balkanskem paktu in o stališču Grčije v tem paktu.

Italija ponuja Franciji prijateljski pakt

Francija želi sodelovanje z Italijo, toda le pod pogojem, da to ne gre na račun prijateljstva z Jugoslavijo

Pariz, 4. maja. r. V zvezi z bivanjem predsednika zunanje-političnega odbora senata Berengerja v Rimu objavlja današnji »Paris Midi« obširen dopis svojega rimskega dopisnika, v katerem pravi na koncu:

Izgledi na francosko-italijanski prijateljski pakt niso morda tako slabi, kakor se je to splošno mislilo še pred tedni. V Rimu so v zadnjih dneh po razgovorih svojih diplomatskih zastopnikov in posebnih delegatov v Londonu, Berlinu, na Dunaju in v Varšavi temeljito revidirali svoje stališče in bolj ko kdaj poprej žele, da pride do sporazuma in tesnejšega sodelovanja s Francijo.

Organ radikalne stranke »La République« se v zvezi s tem bavi tudi s skorajšnjim potovanjem zunanjega ministra Barthouja v Beograd in Bukarešto in opozarja na to, da je Franciji sicer mnogo na tem, da pride do sporazuma z Italijo, toda Francija mora pri tem strogo paziti na to, da ne prekrši svojega preizkušenega prijateljstva do Jugosla-

vije. Francija bo v tej politiki imela uspeh, ako bo delala postopoma. Najprej mora zaradi tega zunanji minister okrepiti zavezništvo v Beogradu in Bukarešti, a šele potem je mogoče govoriti o posetu v Rimu. Temelji francosko-italijanskega zblizanja niso v Parizu in Rimu, marveč v Beogradu.

»Matin« se prav tako obirno bavi s razgovori, ki jih je imel včeraj Berenger z Mussolinijem in pravi dalje: Možnost stalnega sodelovanja Italije in Francije je odvisna od splošnega sporazuma, ki pa bo moral upoštevati novo nastali položaj v Evropi in vse življenjske potrebe Francije na polju mednarodne varnosti. Le na taki osnovi je mogoče govoriti o sklenitvi prijateljskega pakta med Rimom in Parizom. Priprava psiholoških temeljev za tako politiko mora tvoriti glavni cilj bodoče diplomatske akcije Francije. Šele, ko bo to uspelo, bo upravičen sestanek italijanskega in francoskega zunanjega ministra.

Dr. Beneš o Podkarpatski Rusiji

Praga, 4. maja. r. Češkoslovaški zunanji minister Dr. Beneš je imel danes v Užhorodu, kjer mu je prebivalstvo priredilo prispreden sprejem, velik govor, v katerem je dejal med drugim: Mirovna konferenca je smatrala, da je v interesu varnosti in mira v Srednji Evropi potrebno, da je Češkoslovaška neposredni sosed Rumunije. Zaradi tega je vprašanje Podkarpatske Rusije eno najvažnejših vprašanj evropske politike. Češkoslovaška se nikoli ne bo odrekla temu ozemlju ter nikoli dopustila revizije tega vprašanja. Ona bo skupno s Podkarpatskim narodom do zadnje kaplje krvi branila to ozemlje. Podkarpatska Rusija pripada podkarpatskemu narodu in češkoslovaški republiki. To ozemlje ima mislo, da teritorialno zveže Češkoslovaško z Rumunijo in da tako omogoči politiko Male antante.

ČSR in Rusija

Pariz, 4. maja. AA. Češkoslovaški zunanji minister Dr. Beneš je dal posebnemu praškemu dopisniku pariškega lista »Le Jour« intervju o bodočem razmerju med Češkoslovaško in Sovjetsko Rusijo. Dr. Beneš je med drugim dejal: Zdal pričakujemo rezultatov razgovorov med Rumunijo in Sovjetsko Rusijo. Potem nameravamo normalizirati svoje razmerje s Sovjeti; to pomeni, da bomo priznali Sovjete in obnovili z njimi diplomatske odnose. Toda s politič-

nega stališča, je dodal Dr. Beneš, v tem pogledu ni pričakovati nikakih presenečenj. Kar se tiče gospodarske in trgovske strani vprašanja priznanja Sovjetske Rusije, ni dvoma, da bo Češkoslovaška, ki je industrijska država, imela od obnove normalnih odnosov z Rusijo precejšnje koristi.

Poostreitev položaja v Španiji

Madrid, 3. maja. r. Položaj postaja vedno bolj oster. Socialno-demokratski delavski sindikati napovedujejo splošno stavko, da bi podprli stavkovno gibanje kovinskih delavcev, ki stavkajo že dva meseca. Med policijo in demonstranti je v pretekli noči prišlo znova do hudih spopadov in je bilo devet ubitih.

V političnih krogih menijo, da bo parlament takoj po končani interpelacijski debati zopet odšel na počitnice in da se bo sestal šele meseca septembra. Parlament je v zadnjem polletju zasedal dalje časa, kakor to predpisuje ustava. Vladi je popolnoma po godu, da se bo rešila skrb novih interpelacij, ki ogrožajo njen obstoj.

Katastrofalni vihar v Indiji

Kalkuta, 4. maja. r. Nad velikim delom province Assam je v terek ponosil divjal strahoviti vihar, ki je napravil veliko škodo zlasti v mestu Sylhet. Po dosedanjih poročilih je 30 smrtnih žrtev. Tudi ranjenih je zelo veliko.

Prebivalstvo Dunaja

Dunaj, 4. maja. r. Ljudsko štetje dne 22. marca je ugotovilo, da ima Dunaj 1.874.816 prebivalcev proti 1.865.780 leta 1923, od teh 128.000 inozemcev.

Mladinski koncert v Kranju

Kranj, 3. maja. Nekaj posebnega so nam obetali veliki lepaki, posebno zlasti za naše mesto. Saj je sinoči prvič nastopil mladinski zbor in orkester tukajšnje Glasbene šole na samostojnem koncertu, ko je bilo izvajanih kar trije baš našemu mladinskemu zboru in orkestru posvečenih skladb. In ta izredni glasbeni dogodek, ta dvojni krst je sinoči privabil v veliko dvorano Narodnega doma, ki je bila kmalu po 20. uri že polna, vse prijatelje mladine in glasbene umetnosti. Večer je bil posvečen izključno skladbam prof. Emila Adamiča, enega največjih, najbolj plodovitih in najsodobnejših slovenskih skladateljev, ki je tudi prisostvoval sinočnjemu koncertu. Zaskrbljeni so bili prireditelji, temno sobo so utripala mala srčeca okrog štiridesetih enakih in okusno oblečenih mladih pevcev in pevke. A takoj, ko so se prvič razvstrčili na odru, so bili toplo pozdravljeni. V prvem delu sporeda je mladinski zbor zapel štiri efektne pesmi: Po vodi plava, Tri drobne konopce, Da biva lepa ura, Tičice lepo pojo, in to tako priskočno in učinkovito, da je bila publika že kar spočetka elektrizirana in stopnjevala s pohvalo od pesmi do pesmi. Te politonske mladinske skladbe, ki jih je pri nas uvedel baš Adamič, so gotovo najprimernejša pot k napredku mladinske glasbe.

Drugi del sporeda je izpolnila sinoči privrkat izvajana suita za šolski orkester z deklamacijami, ki jo je prof. Adamič naslovil: »En dan počitnice male Mimice«. Ta v jugoslovanski glasbeni literaturi edinstvena mladinska suita ima deset slik: Dobro jutro, V logu, Siromak ob potu, Veseli raj, Pri kovaču, Ob potoku, Kapelica, Na vrtiljaku, Pitliji ples in Lahko noč. Izredno melodijska, polna novih domislekov, tako pestra in vendar v celoti harmonično se prelivajoča skladba je tako po posameznih slikah kakor na koncu izvala trenetno aplavz. Zelo primerno je bila začetkom vsake slike podana interpretativna deklamacija, katere je skladbi močno sorodno spesnila

ga. Nika Potočnikova in samo skladko tem bolj približala tudi širšemu občinstvu. Šolski orkester, pomnožen s starejšimi močmi je svojo težko nalogo rešil lepo, doživeto in učinkovito.

V zadnjem delu pa sta bili tudi prvič izvajani kantati za mladinski pevski zbor, govorni zbor, soli in orkester »Bajka« po Cv. Golarjevem besedilu in »Kresnice« po narodnem besedilu. Tudi ti dve skladbi utirata novo pot v mladinski glasbi in prof. Adamič je pokazal, naš mladinski zbor pa dokazal, da je le ta pot prava. Obe kantati sta pri navzočih dosegli ogromen uspeh. V odmoru med drugim in tretjim delom koncerta je imel predsednik Glasbene šole, gimnazijatelj dr. Dolar kratek nagovor, v katerem je poudaril velik pomen večera za Kranj, zlasti pa za Glasbeno šolo in njen mladinski zbor. Ob tej priliki je prisotnemu skladatelju mala pevka v znak hvaležnosti in priznanja izročila srebrni venec. Občinstvo pa je v dokaz velike priljubljenosti pritejalo skladatelju spontane ovacije in ne zastoj, saj je on prvi poklonil enkrat tudi provinci prvenstvo izvajanja. Da pa je koncert doživel tak uspeh in da je krenil nastop kranjskega mladinskega zbora tako gladko in lepo potekel zato ima pač največje zasluženje poštvovalni in neumorni dirigent sinočnjega koncerta in vodja tuk. Glasbene šole g. Albin Fakin, ki je bil za svoj veliki trud že in bo pri nadaljnjih nastopih gotovo še bolj poplačan.

Danes ob 11. dopoldne je bil isti program enako uspešno izvajan na matineji posvečeni šolski mladini. Upamo in želimo, da bosta mladinski zbor, ki razpolaga s precej mnogo obetavljivimi glasovi, in njegov vodja po tem prvem nastopu v kompaktnosti, discipliniranosti in izoblikovanosti rasil in korakoma dosegala vse večje uspehe. Upamo, da bo v nedeljo tudi Ljubljana naše malčke sprejela priskočno in jim dala vzpodbudo, da bodo gorenjski slavčki z lepo slovensko pesmijo še marsikomu razvedrili srce.

Samo še danes neprekinjeno zadnjikrat „Suzana v kopeli“

z MAGDO SCHNEIDER in HERMANNOM THIMIGOM v velezabavni šaloigr: »MARION, TO SE NE SPODOBIL«. — Danes ob 4., 7. in 9. uri v ZVOČNEM KINU »DVOR« pri znižani vstopnici: Din 4.50 in Din 6.50.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 4. maja. Včeraj zjutraj je 83letna postrežnica Marija Porentova obvestila policijsko upravo, da je našla mestnega delavca Janeza Jakliča v njegovem stanovanju mrtvega. Prišla ga je zjutraj buditi, toda ni se ji odzval. Ker ga tudi na ponovno trkanje ni bilo na spregled, se ji je to čudno zdelo in odprla je vrata. V sobi je ležal Jaklič na postelji, ki je bila vsa okrvavljena. V desnici je tiščal ostr britev, s katero si je bil ponoči prerezal vrat in izkravale. Policijska komisija je odredila prevoz trupla nesrečnega delavca v mrtvašnico k Sv. Kristofu. Pri pokojnem Jakliču so našli samo 200 Din in nobenih listin, iz katerih bi bil razviden vzrok samomora. Najbrž je storil obupno dejanje v trenutni duševni zmedenosti.

Te dni se je posrečilo ljubljanski policiji prijeti in razkrinkati tri nevarne tatove, ki so kradli po Ljubljani in okolici. Bile so to tipične »stanovanjske podgane« in sicer brezposelni delavec Martin L., doma iz Jarš, brezposelni delavec Matija K., brezposelni delavec Oskar S., dočim je četrti v njihovi družbi neki France K. znan kot »na varnem«. Martin L. in Matija K. sta lani v decembru v Bohoričevi ulici 13 iz stanovanja Frančiške Lindnerjeve odnesla 1000 Din vreden gramofon, ki ga je L. nato prodal »nekemu Francu« na Črnučah za 300 Din. 12. februarja je pa L. v vlogi stanovanca Antona Škofica na Zaloški cesti št. 4 in odnesel 4 pare čevljev ter par galoš v vrednosti 1000 Din. Večkrat so berčali tudi v Florijanski ulici pri hišni posestnici Adeli U., ki je zelo dobra ženica, in jih je celo podpirala. Toda dobrota je vedno silila. Lopovi so ji vedno kaj odnesli, enkrat denar, drugič keke predmete in Matija K. je celo negoval ostale tri, naj starko oropajo, češ, da dobro ve, da ima mnogo denarja.

Na Taboru so posetili Kajetana Burgerja in mu odnesli 600 Din vredne modne hlače. Poglavar te vlomilske tatinske tolpe je bil Matija K., ki je nedavno tudi v vlogi na podstrežje neke hiše v Študentovski ulici in odnesel več komadov perila. Ta tatvina policija ni bila prijavljena, kakor tudi ne ona v Zeleni jami, kjer je K. prav tako odnesel več kosov perila. Policija domneva, da so podjetni tatovi kradli tudi drugod, vendar jim ni mogoče tega dokazati.

Davi okrog 4. je službujoči stražnik v Tržni ulici ustavil nekega kolesarja, ki je imel vrečo s 4 kokiši in 6 golobi. Zatrjeval je, da je perutnino kupil od kmetov v Vodicah in da jo je prinesel napredaj gostilničarju L. Povedal je tudi, da je že večkrat

prinašal na trg v šiško perutnino in jo tam prodajal. Ker mož nima nobene izkaznice, domneva policija, da je kokiši najbrž ukradel, zlasti ker jih je tudi hotel na trgu pred stražnikom skriti. Gre za nekega Franca Z., ki je za enkrat ostal v zaporu.

ŠAH

Glavni turnir
Po VII. kolu tudi Furlani.

Ljubljana, 4. maja.

Sinoči se je po dolgem preledu zopet odigralo kompletno kolo. Prad pričetkom VII. kola sta Sikošek in Gabrovšek nadaljevala prekinjeno partijo V. kola. Sikošek je igral izredno močno in postavil nasprotnika na mat. V VII. kolu se je najprej končal dameki gambit Marek - Longer. Slednji je kot črni igral v otvoritvi slabo. Vse čas ni mogel razviti svojega dameškega krila, kar je belu lepo izkoristil in zmazgal po 43 potezah. Zanimiva je bila španska partija Preinfalk — Kranjec. Preinfalk je kot beli igral na napad, ki ga je belu lepo odbil. Nastala je izenačena, čeprav zelo raztrgana in nejasna pozicija. Beli je dobil silno močnega prostega kmeta, ki je prodrli na sedmo linijo in grozil, da se spremeni v damo. Kranjec je sicer našel rešitev in je nevarnega kmeta pridobil, zašel pa je v matovsko mrežo, iz katere ni bilo rešitva. Angleška partija Tavčar — Furlani v začetku ni kazala, da se bo končala z zmago Furlanija. Tavčar je igral otvoritev izvrstno in je dobil boljšo pozicijo. Furlani, ki je igral na zmago, je nato napravil napako, ki bi, pravilno izrabljena, partijo takoj izgubila. Tavčar ni pogodil najboljšega odgovora, črni je prešel v napad in zmazgal. Cibic je kot črni igral proti Sikošku kraljevsko indijski obrambo. Beli je v središčni napravil napako, kar je črni strumno izkoristil in zmazgal. Sikošek in Longerjev poraz znatila vsekakor presenečenje tega kola. V meranaki Milan Vidmar — Gabrovšek je prvi igral otvoritev v moisterskem stilu in prišel v precejšnjo pradnost. Po zamajavi dam pa je nadaljeval slabo. Gabrovšek je pridobil kmeta, ki ga je prei izgubil ter je s tem pozicijo izenačil. Nasprotnika sta se sporazumela z delitvijo točke. Partija Ciril Vidmar — Sorli je bila prekinjena v boljši poziciji za Sorlija, ki ima premoč kvaliteta Sorli bo najbrž dobil.

Stanje po VII. kolu Furlani 5, Sikošek 4 in pol, Longer 4, Gabrovšek 3 in pol (1), Preinfalk, Cibic 3 in pol, Mil. Vidmar 3 (2), Sorli 2 in pol (3), Ciril Vidmar 2 in pol (1), Marek 2 in pol, Tavčar 2, Kranjec 1 in pol (1).

Danes igrajo v VIII. kolu: Cibic — Kranjec, Furlani — Preinfalk, Sorli — Tavčar, Gabrovšek — Ciril Vidmar, Longer — Milan Vidmar, Sikošek — Marek. V soboto se bodo odigrale prekinjene partije, v ponedeljek IX., v terek pa predzadnje kolo. Sreda je določena za prekinjene partije, v petek pa bo zadnje kolo, ki mu bo sledil velik brzi turnir za prvenstvo in maju.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih, 4. maja. Pariz 20.362, London 15.75, New York 307.25, Bruselj 72.075, Milan 26.25, Madrid 42.225, Amsterdam 208.95, Berlin 121.50, Dunaj 57.30, Praga 12.84, Varšava 58.30, Bukarešta 8.06.

PRIDE!

PRIDE!

„Dvorec na jugu“

LIANE HAID, VIKTOR DE KOWA,
PAUL KEMP — Režija: BOLVARY

PRIDE!

PRIDE!

„Dvorec na jugu“

LIANE HAID, VIKTOR DE KOWA,
PAUL KEMP — Režija: BOLVARY

Ponson du Terrail:

Lepa židovka

Roman.

— A med ljubezno in sovražnostjo je bilo tudi mesto za ljubosumnost? — je vprašal porogljivo.

Markiza je globoko vzdihnila.

— Filip, še enkrat sem hotela govoriti z vami, zadnjič.

— Govorite torej, madame!

Ker Filip de Blossac ni protestiral proti izrazu »zadnjič«, je markiza nadaljevala:

— Ljubila sem vas, Filip, in še vedno vas ljubim. Ljubila sem vas strastno in blazno. V Bordeauxu sem naredila iz vas kralja in skrivaj sem razdelila z vami neomejeno oblast, ki jo imam tu. Vam na ljubo sem storila tudi zločin ...

— Zločin? — je vzkliknil Filip.

— Da, da bi se osvobodila in da bi mogla potem postati vaša sužnja.

— Gospa, vam se meša.

— Zdaj pa sicer še ljubim, toda zdaj je moja ljubezna že pomešana s čustvom mržnje.

— To je pa res čudna ljubezna, — se je zasmejal grof Filip.

— Ker slutim rivalinjo.

Filip je skomignil z rameni.

— In to rivalinjo tudi imam, — je pripomnila markiza.

— Kje pa? — je vprašal grof.

— To veste vi bolje od mene.

— Vidim, da se vam res meša.

— Filip!

— Da! — je nadaljeval le-ta ogorčeno, — če zahtevate pojasnila, sem vam na razpolago. Pravite, da imate rivalinjo.

— Da.

— Vem, koga mislite.

— Oh, oh!

— Tisto ubogo židovko, ki ste jo preganjali, ker sem se ji nekoč ponudil za kavalirja.

— Ne, pač pa zato, ker jo ljubite.

— Kaj pa vi veste! Da bi ušla vašemu srdu in obvarovala svojega strica, očka Samuela, velike nesreče je bila ta nesrečnica prisiljena nemudoma zapustiti Bordeaux.

— Tako mislite?

— In vrnila se je v Nemčijo, kjer je bila rojena.

Markiza je vprašujoče pogledala Filipa de Blossaca.

— Prišedite, da je tako? — je vprašala končno.

— Gospa, je odgovoril Filip, — pri-segam samo na stvari, ki sem o njih trdno prepričan.

— Kaj poveste!

— Meni je bilo pa rečeno, da je lepa židovka, kakor jo splošno imenujejo, zapustila Bordeaux.

— In vi to verjamete?

— Nimam prav nobenega vzroka dvomiti o resničnosti te trditve.

— Jaz sem pa prepričana o nasprotjem, — je dejala markiza.

Filip je zopet skomignil z rameni.

— In poslušajte, kaj vam še povem, — je nadaljevala markiza. — V ulici des Argentiers se je danes pripetil vsega obžalovanja vreden dogodek, kajti

eden mojih najboljših prijateljev, chevalier de Thorigny, je bil v dvoboju ubit.

— To mi je znano, — je odgovoril Filip hladno.

— Kaj, vi to veste?

Vem tem bolj, ker sem bil jaz prvotni vzrok tega dvoboja, a tisti, ki je ubil chevaliera de Thorigny, ni bil nihče drugi, nego moj bratranec Raoul de Blossac.

— Zakaj pa gre, gospod markiz?

— Povejte mi vse po pravici.

— Ne vem, kaj mislite.

— Ste sami tu?

— Zakaj je pa prišlo do tega dvoboja?

— Gospa, — je odgovoril Filip, — čemu bi vam pripovedoval to, kar veste bolje od mene.

— No, le povejte, kar povejte!

— Chevalier de Thorigny je bil v vas blazno zaljubljen.

— Dobro.

— In sprejel je sramotno nalogo.

— Kakšno nalogo?

— Da je postal vaš vohun.

— In kaj še? — je vprašala markiza zaničljivo.

— To, — je nadaljeval Filip, — da je bil chevalier de Thorigny enako kakor vi prepričan, da lepa židovka, nečakinja starega Samuela, ni zapustila Bordeauxa.

— In kaj za to?

— Baš zato se je bil de Thorigny nastanil v ulici des Argentiers, v krčmi »Pri nosorogu«, baš nasproti Samuelove hiše.

— In čemu?

— Edino s tem namenom, da bi zvedel, da-li posebam starega žida in njegovo nečakinjo.

— Oho! In vi to veste?

— Seveda. Moj mladi bratranec Raoul de Blossac, ki je prišel včeraj zvečer v Bordeaux, se je tudi nastanil v krčmi »Pri nosorogu«. Tam je slišal, da govori chevalier de Thorigny o meni in nič čudnega ni, da je postal pozoren. In ko se chevalier de Thorigny o meni ni izrazil posebno spoštljivo, ga je pozval na dvoboj.

— In ga je ubil?

— Žalibog, madame.

— Ne glede na odredbo o dvobojih?

— Pred odredbo o dvobojih stoji zakon o časti, gospa.

— Filip, — je dejala markiza hladno, — opozarjam vas na nekaj.

— Na kaj pa?

— Na to, da bodo vašega bratranca prijeli, vrgli v ječo in postavili pred sodišče.

— No in?

— In da ga jaz ne bom rešila.

— To pa ne bo prav, madame.

— Zakaj ne?

— Ker moj bratranec potem ne bo imel vzroka prizanašati vam.

— Meni?

— Povedal bo čisto odkrito vsako besedo, ki jo je chevalier de Thorigny izpregovoril o vas, o najini ljubezni in o vaši ljubosumnosti.

Markiza de Beausejour je srdito zamahnila z roko in vzkliknila:

— Potem takem bo mladi plemič ravnal podlo!

Burno življenje Aleksandra Staviskega

Zdravnik, ki je lečil Staviskega kot dečka, pravi, da je bil patološki tip

K prvemu odgovoru smo v svojem pripovedovanju navedli že mnogo psiholoških razlogov, najvažnejši dokument se je pa pojavil šele, ko se je tudi naše pripovedovanje nagibalo h koncu. Takrat so začele krožiti vesti, da živi v Parizu star zdravnik, ki je lečil Aleksandra Staviskega kot dečka in da ve ja mož stvari, ki so

najvažnejše za presojo njegovega značaja.

Dotičnega zdravnika so našli in po prvih posamič objavljenih izjavah ter bežnih spominih je prišlo do celotnega pripovedovanja, ki ga je objavil Imre Gyoma v tedniku »Vu«.

»Okrog leta 1900.« — je pripovedoval zdravnik, — »sem imel ordinacijo v okraju Marbeuf. Nekega dne je prišel k meni mož štiridesetih let. Dejal je, da mu je dal moj naslov sosed lekarnar. To je bil polski zobozdravnik, ki je bil nedavno prispel v Francijo. Na prvi pogled je bil zelo dostojen in kar mi je pripovedoval o težki usodi svoje rodbine, me je globoko pretreslo. Ponudil sem mu denarno pomoč, ki jo je pa odklonil, češ, da ni berač. Šele po njegovem odhodu sem se ozrl na njegovo vizitko. Pisal se je: Emanuel Stavisky«.

Obližbil sem mu, da mu bom pomagal, in to obljubo sem tudi izpolnil. Vsem svojim klientom sem priporočil njegovo zobozdravniško ordinacijo. Večina je pa čez nekaj dni prišla k meni, rekoč: Gospod doktor, vi najbrž niste poznali človeka, ki ste nam ga priporočili, saj je skoraj brez opreme, zamenja najosnovnejše principe higijene in v

svoji stroki je dokaj slabo podkovan. Zbežan sem odšel sam k Staviskemu. Tam sem se prepričal, da so imeli moji klienti prav. Da, mi je odgovoril Stavisky, v moji ordinaciji manjka še mnogo stvari, toda silne skrbi imam z družino in zastran denarja, tako da mi ostane malo časa za moj poklic. Najbolj me pa skrbi zdravstveno stanje mojega sina. Privedem ga k vam. Oh, če bi ga mogli izlečiti.

In res ga je kmalu privedel k meni. Čez nekaj dni je prišel k meni s sedemletnim, slabotnim, plahim in izmučenim otrokom. Na zunanji ni bilo videti na njem nobene fizične hibe, toda oče je trdil, da

manjka dečku vsa življenjska energija, vsako zanimanje ne samo za šolo, temveč tudi za igro. Trikrat sem ga vprašal, kako mu je ime, pa mi je trikrat odkimal v odgovor z glavo rekoč: »Ne vem!« Šele na očetovo prigovarjanje mi je končno odgovoril: imenujem se Saša Stavisky.

Ko sem ga nekaj dni preiskoval in opazoval, sem končno dognal, da ima polipe v nosu in da je nujno potrebna operacija. Pojasnil sem očetu, da je

operacija nevarna, če se pa posreči, v nekaj tednih ne bo spoznal dečka, tako se bo duševno in telesno spremenil. Sam sem odvedel malega Sašo na kliniko Jeana Laurenta. Svojemu prijatelju zdravniku sem pojasnil položaj Staviskega in Laurent je napravil operacijo, ne da bi zahteval honorar. Posledice so v polni meri potrdile mojo sodbo: dečka kmalu ni bilo mogoče spoznati,

tako cvetočega zdravja in rdečih lic je bil.

Mislil sem, da je družina zdaj srečna, ko se je čez leto dni Emanuel Stavisky znova oglašil pri meni.

Gospod doktor, najsmrečnejši človek na svetu sem. Saša je menda zdrav, toda pod pretvezo, da gre v šolo, zjutraj izginje in ko se zvečer vrne, ima polne žepe najrazličnejših stvari, ki jih spravila je v klet ali na podstrešje. Nekega dne sem odkril njegovo skrivališče in nikakor nisem mogel dvomiti o izvoru teh stvari. Ena izmed njih, porcelanasta vaza, je bila last naših sosedov, nikljasta ura je bila hišničkova, kravata je pripadala nekemu našemu prijatelju ...

— Vi torej hočete reči, ...

— Gospod doktor, to je grozno, toda po operaciji je postal moj sin tat.

Lahko si mislite mojo grozo. Nujno sem prosil Emanuela Staviskega, naj mi privede dečka.

Takoj prvi stiki z devetletnim dečkom, ki ga leto dni nisem videl, so me presenetili, kajti bil je izredno inteligenten. Govoril, ravnal in odgovarjal je na moja vprašanja kakor 20letni ali pa še stareši mladenič. Dobil sem vtis, da imam pred seboj osebnost.

To je bil brez dvoma patološki primer. Sklenil sem opazovati njegov razvoj in zanimati se tudi za razmere, v katerih je živel. Mnenje, ki je vladalo tam o njem, je bilo zelo poučno. Saša Stavisky je bil obenem oboževani genij in strah otrok v tistem okraju. Pretepali jih je in teroriziral, obenem jih je pa vodil v pustolovščine, ki so jih napolnjevale s ponosom in radostjo. Zdal bi se reklo temu: pravi poglavar tolpe.

Po psihični analizi, za katero sem rabil mesec dni opazovanja, je bila moja sodba tale: 1. Saša Stavisky je kleptomani, 2. kaže znake patološkega lažnjivca, 3. trpi na megalomaniji. Oče me je lepo prosil, naj mu rešim sina in mu vrnem moralno ravnost. Ki ga izgublja. Poznal sem edino sredstvo, kako napraviti iz Saše poštenega človeka:

poslati ga v poboljševalnico.

Imel sem znanega ravnatelja takega zavoda, predlagal sem očetu, da se pomenim z njim. Odklonil je.

— Na to niti misliti ni! Raie umrem! Potem ga nisem več videl, dokler ni čez dolgo časa zopet prišel.

Gospod doktor, hvala bogu, go-dji se mi zelo dobro! Imam toliko klientov, da komaj zmagujem delo. Zaslужim mnogo denarja ... In veste, komu se moram zahvaliti za svoj uspeh? Svojemu sinu Saši. Ta dečko ima čudovito sposobnost očarati ljudi. Seznanja se z najrazličnejšimi ljudmi v našem okraju, očara jih s svojo zgovornostjo, priporoči mojo ordinacijo in celo sam jih privede k meni. Njemu se moram zahvaliti za štiri petine svoje klientele in bil bi najsrečnejši človek, pa tudi najsrečnejši oče, če bi ...

— Če bi ...

— Če bi se bolešno zločinstvo mojega sina še ne poslabšalo. Živim v pravem peklu.

Znova sem ga opozoril na poboljševalnico. Stisnil mi je roko in odšel.

Dolgo po tem srečanju sem mislil na tega zagonetnega moža ter na njegovega sinčka zločinca in priganjača, na tisto skoraj bolešno udanost, ki z njo ljudje vzhoda vise na vsem, kar se tiče njihove rodbine, žene, sina, brata. Od takrat ju nisem več videl, niti očeta, niti sina. Preselila sta se bila iz mojega okraja in pozneje sem se ju vedno manj spominjal.

Abstinent

tudi na morišču

V Marseillu je bil v ponedeljek zjutraj usmrčen eden najdržnejših tolovajev Maucuer. Usmrtil ga je pariški krvnik. Maucuer je bil obsojen na smrt, ker je vlomil v pisarno marseillske pošte in ustrelil tri poštne uradnike. Šele čez dve leti je policija prijela tolovaja in njegove pajdaše. Dva sta bila obsojena na dosmrtno ječo, Maucuer in Joulia pa na smrt. Pozneje je bila Jouli zamenjana smrtna kazen z dosmrtnim prisilnim delom, ker je bil kot vojak na bojišču med vojno zelo hraber.

Bandit Maucuer je stopil pred gljotino izredno mirno in pogumno. Pred usmrtnitvijo je odklonil čašo rumca, ki jo ponudijo vsakemu na smrt obsojenemu kot zadnjo popotnico. Odklonil jo je z besedami: »Nikom nisem pil alkoholnih pijač in tudi zdaj jih nečem.«

Slabi časi v Monte Carlu

Ravnatelj svetovno znane Societe des Bains de Mer, lastnice igralnice v Monte Carlu, niso nič kaj zadovoljni s svojim podjetjem. Njihov finančni minister je podal žalostno poročilo, da je znašal dobiček v preteklem poslovnem letu, ki se konča z 31. marcem, samo 18.000.000 frankov, kar je najmanjši dobiček od ustanovitve igralnice. Letos torej ne bo mastnih dividend, kakor so bile v letih najboljših konjunkturo, ko so izplačevali delničarjem po 650 do 700 frankov na delnico. Blagajnik družbe vali krivdo na svetovno krizo, toda iz poročila je tudi razvidno, da je sreča v igri že močno prišla iz mode, kajti tudi bogati ljudje, ki bi si to lahko dovolili, ne razmetavajo denarja.

Leta 1928 je imela igralnica v Monte Carlu blizu 68.000.000 čistega dobička, leta 1929 pa nad 71.000.000, čeprav je doživela takrat newyorská borza polom. Lani je pa znašal čisti dobiček kot rečeno samo 18.000.000, kar je pač občutno nazadovanje. Ravnatelj igralnice si razlagajo to s sklepom francoske vlade, da se razveljavi prepoved igralnic v Franciji. Mnogi Francozi in tudi tujci bodo zdaj izostali, ker jim ne bo treba hoditi v Monte Carlo. Gotovo pa vpliva na igralnico v Monte Carlu tudi svetovna gospodarska kriza.

Trocki

še vedno v Franciji

»Journal« poroča, da se mudi Trocki še vedno v Franciji, kjer je pod stalnim policijskim nadzorstvom in se seli iz mesta v mesto, iz hotela v hotel. Nobena izmed držav, na katere se je obrnil s prošnjo glede bivanja, mu ni ustregla. Španska vlada je naročila svojim obmejnim organom, naj Trockega zadržijo na meji, če bi se hotel preseliti v Španijo.

Reuterjev urad poroča iz Pariza, da je zelo verjetno, da bodo Trockega v Franciji internirali, ker mu nobena država noče odpreti vrat. Trocki se boji atentata in če ga bodo v Franciji internirali, se bo selil iz kraja v kraj; spremljala ga bosta samo njegova žena in privatni detektiv. Odkar je zapustil vilo v Barbizonu, ni spal v enem hotelu nikoli več kakor eno noč. Ko je bil še v Rusiji, gotovo ni mislil, da se bo moral nekoč klatiti po svetu in da ne bo imel nikjer mirnega zavetišča.

Z Jesenic

— Savezna Strelška družina priredi v nedeljo 6. t. m. džurdjevdanski uranek z budnico in piknikom na svojem strelišču v spomin na naše južne brate, ki so se zbirali v gozdovih na ustajo proti Turkom. Udeleženi se zberó ob pol 5. zjutraj na sokolskem telovadišču, odkoder kretno pol ure kasneje povorka s sokolsko godbo na čelu na društveno strelišče. V slučaju slabega vremena se prireditve preloži na prihodnjo nedeljo.

— Sportne vesti. V nedeljo se je vršila na igrišču »Enakosti« Podmožaklo prijateljska nogometna tekma med rezervama »Bratstva« in »Enakosti« ki je končala neodločeno z rezultatom 2:2. ASK »Gorenjec« priredi v nedeljo dne 6. maja ob 11. dopoldne svojo tradicionalno tekmo vrst v stafetnem teku 10x288 m ozoli Jesenic. Tekmuje se za prehodni pokal in spominsko knjigo, ki jo brani ASK »Gorenjec«. Tekma se vrši po pravilniku JLAS. Vsak prijavljen klub mora postaviti 10 tekačev. Prijavnina znaša 25 Din za klub. Start je ob 11. pred kolodvorom, cilj istotam.

— Jesenice napredujejo. Z nastopom pomladi so se začela zopet gradbena dela, ki se nadaljujejo na onih stavbah, ki so bile v surovem stanju že lansko leto dograjene. Ob Hlirski ulici se vrše zadnja dela na enonadstropni hiši g. Sušnička Alojzija, na Savskem nabrežju pa na enonadstropni hiši privatnega nameščena g. Rožiča Leopolda. Na Gosposvetski cesti se vrše notranja in zunanja dela na razširjeni in za eno nadstropje povišani hiši g. Janka Novaka. Ta hiša, ki bo ena najlepših na Jesenicah, bo imela v prvem nadstropju lepe prostore za kavarno. Načrte za to moderno stavbo je napravil inž. arhitekt g. Fatur Dragotin iz Ljubljane, gradbena dela pa so poverjena gradbenemu podjetniku g. Ivanu Plemlju z Bleda.

Iz Trebnjega

— V okviru »Jadranskega tedna« v pripori JS s sodelovanjem Podmladka JS v Trebnjem v nedeljo 6. maja ob 15. uri v »Domu« Turšičevo trojednako »izgubljeni raj« s petjem, rajanjem in baletom dekle. Pred igro poje mešani zbor. V nizu prireditve JS, ki so se vršile te dni po naši banovini, slede pozivu »Cuvajmo naše morje« tudi trebnjski podmladkarji z eno najuspešnejših mladinskih bajk. Cuvajmo naše morje!

— Strelška družina je imela v sredo redno sejo. Sklenjeno je bilo, da se prične redno streljanje pod »Kuknebergom« že prihodnjo nedeljo pod pogoji, kakor lani.

— In zgodilo se je, da je naša vrla železniška uprava dala vidno priznanje Trebnjemu kot letovišču in bodočemu mestu s tem, da je po zagledu mest zaprla železniško postajo. Namestili so za postajnim poslopjem vrata in brez peronskega dinarčka ne boš mogel na postajo. Dvomimo pa, da bi z izkupičnim prodajnih peronskih kart kaj kmalu pokrili stroške, ki so nastali s to preureditvijo. Ni nam žal, če žrtvujemo — le, da smo napredovali.

Oporoka.

— Gotovo ste mislili v oporoki tudi na svojo nezakonsko hčerko.

— Seveda. zapustil ji nisem niti heliča.

Turdka

»Venus«

otvarja jutri v soboto

nasproti glavne pošte

trgovino

s foto — parfumi, kozmetiko in higijenski potrebščinami.

Samo svoj in kvalitetni material.

ZELO POCENI
se oblečete pri
PREFSKERJU, LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta št. 14. 6/T

**PROSTOVOLJNA
JAVNA DRAŽBA**
različnih predmetov, napovedana
za 2. maj na Tyrševi cesti
»tev. 31 (dvorišče)« — se vrši
5. maja od 9. ure dalje. 1741

KAVARNA STRITAR
vsak večer koncert — »prvo-
vrstne pjevačice«. 34/T

OKREPCILA, SLADOLED,
ledeno kavo, vseh vrst sadne
sladoleda iz naravnih sadnih so-
kov in sadne kreme — pripo-
roča slaščičarna J. Pelikan,
Maribor, Gosposka ulica št. 25.

FRISOBNO STANOVANJE
s komfortom iščem za 1. av-
gust v ali blizu centra mesta.
Vile prednost. — Ponudbe z
opisom stanovanja, navedbo ce-
ne in točnim naslovom na upra-
vo »Slovenskega Naroda« pod
šifro »Brez otroke«.

Sveže, najfinišje norveško
RIBJE OLJE
iz lekarne DR. G. PICCOLIJA
v LJUBLJANI — priporočljivo
bledim in slabotnim osebam.